

Részletek

Innen a konyhából hallottam, ahogyan az intelligens mosógép az öblítési programra váltott át. Most a belehelyezett, tengerillatú kék keveréket önti rá a ruhákra. Öblítés után indítja a szárítási funkciót, akkor lesz a leghangosabb. A tornadresseszeket még ma este kivasalom, és holnap már díszelnek a gyerekeken, a hét első tanítási napján. Amíg az öblítés és a szárítás tart, addig felteszem a borsólevest, ami magától megfő kis lángon. A basmati rizst megbolondítom csipetnyi kurkumával, lefedem, és beállítom a kis főzőlapon huszonöt percre. Közben hallom, ahogy a kisebbik gyermekem összeköti a most tanult betűket, és életének első olvasott szavait szinte hibátlanul egyben ejti ki. A ruhák teregetése közben meghallgatom a verset, amit a nagyobbik szívem most tanul meg a nappali közepén.

Teregetés után kinyitom a sütőt, leszedem a tepsi-ről az alufóliát, és átállítom grillező funkcióra, hogy a hús jó ropogós legyen, ahogyan mi hárman szeretjük, illetve négyen szerettük. Délre minden kész lesz, a mosás, a teregetés, a főzés és a leckék is. Megebédelünk. Szemeimmel látom, ahogy falatoznak a frissen készült házi kosztból, szájukba veszik, jóízűen rágják, sejtjeikbe épül, ebből táplálkozik és nő a testük. Ebéd után kicsit

heverésznek, mesét néznek a tévében, én meg egykettőre bepakolom a mosatlant a mosogatógépbe, közben felrakok magamnak egy arabica kávé, belecsempészek egy kardamonmagot. Utána leülök az asztalhoz, az ablakkal szemben, és lassan kortyolgom.

Kávészás közben eszembe jut anyám, mint már oly sokszor. Tisztán emlékszem, látom, mintha filmet néznék. A hegyoldalban és a völgyek mélyén fát vágott tüzelőnek, és vagy a szárárral, vagy a fején hozta haza, a ház mellett lévő faszárítóig. A fából hasított a kemencébe a főzéshez. A falu kútjáról hozta a vizet, ezzel főzött, mosogatott, abból ittunk mi és a tehenünk is. A szennyes ruhákat időnként a völgybe vitte, ahol egy kevéske víz folyik, földdel és kavicsal dörzsölte a koszt, utána öblítette. A mosott ruhákat a sziklára terítette száradni, közben gyújtósnak valót szedegetett, vagy friss lucernát gyűjtött a tehenek.

Vajon mit szólna anyám, ha még élne, és itt lenne velünk? Egy gép magától mos, öblít és szárít, a mosáshoz szükséges vizet nem a kútról kell hozni, hanem a gép a falból veszi ki magának, és az elhasznált, koszos vizet a falba köpi ki. A tűzhelyen öt különböző méretű rózsa van, nem kell tüzelő, sem gyújtós, így itt nincs semmilyen füst, még gyufa sem kell, mert van egy szik-

rázó gomb. Nem kell megismerni a hasított fa tűzének lelkét és égési pályáját. Nem kell ennek alapján előre kigondolni a különböző ételek főzésének vagy sütésének időbeli sorrendjét. Ezek a részletek ide nem kellene. A gombok segítségével mi irányítjuk a tűz lelkét és a lángnyelv hosszát. Ha akarjuk, megmondjuk neki, mikor gyújtson be és mikor hagyja abba a lángolást. A tűzhely a falból csapolja le magának a gázt. A konyhai szekrényben van olyan gép, ami kever, van, ami kavar, és van, ami dagaszt. Ezekhez az áram szintén a falból folyik. A falból kétfajta víz folyik, hideg és meleg. A hideg víz kék, a meleg pedig piros címkével van jelölve. A tűzhely falán páraelszívó díszeleg, a másikon légkondicionáló, ami hűt és fűt is. Olyan hőmérsékleten élünk, amilyen csak akarunk. Mondhatni, benne az évszakok egymásba vannak keveredve, azt az évszakot vesszük elő, amelyikhez éppen kedvünk van, valahogy réteges a litoszféra és az atmoszféra. A falakban hadseregek rejtőznek, ők végzik a házimunkát, mi csak szabályozzuk, és a hó végén kifizetjük a járandóságukat. A modern korban a falakról szól és falakból áll az élet.

A házak törpülnek, ahogy eltávolodsz tőlük. A városok is makettá válnak, ha nagyon magasról nézed őket. Messziről a házaknak és a városoknak nincsenek részleteik. Kidolgozottságuk, finomságaik és színeik elvesz-

nek. Ha ezeket nem magadban tárolod, úgy érzed, hogy üres térben mozogsz. Azt hiányolod, amit az általad teremtettség miatt elvesztettél.

Anyám, ahogyan nyeste és szedte a fákat a hegyoldalon, hozta a vizet a messzi kútról, mosta a ruhákat a völgyben, és az adott hőmérsékleten, a füstölő kemence felett főzött és benne sütött, megtalálta a részleteket, ezeket kellett szabnia, és azok szabták meg az életét. Ez a sok részlet másodperceket vitt perceibe, s perceket az óráiba. Nem unatkozott. A részletek szorításában mindennap vívta csatáját az adott nappal, öröme volt ezen felülkerekedni, alváshoz jutni. Neki jólesett a pohár víz, mert szomjazott rá, a kenyérdarabka, mert éhes volt. Koronázva érezte magát, ha egy picit leülhetett, mert ő addigra előnyt tudott szerezni a nappal szemben. Az életfáradt anyám nem ért rá azzal a kényelem szülte lehetetlen kérdéssel foglalkozni, hogy valójában mi a lét. Mi az élet igazi lényege? Mit jelent pontosan boldognak lenni? Vajon boldog-e? És ha igen, akkor eléggé-e?

Meglehet, hogy párom időnként fölcsapó vergődéseit rosszul értelmeztem, de talán ő is. A legutolsó lakásfelújítás tűnt kiútnak. Nekifeszültünk, új színeket varázsoltunk, konyhabútort cseréltünk, kényelmesebb ágyat vettünk, és intelligensebbé tettük a falainkat. A kötelező

öröm után, úgy láttam, vergődései nem szűntek meg, a kérdéskör mintha fojtogatóbb lett volna számára, mert a modernizált falak újabb részleteket vettek el és emésztettek meg. Eltörte a családi héjat, miután kétségbe vonta, hogy ez a héj – a mi közös héjunk – nem elzár, hanem véd minket. Eldöntötte, hogy a héjon kívül keres magának valami másféle levegőt és persze választ. Azt mondta, hogy a kétségei, a vergődései miattam vannak. Ő így értelmezett. Úgy vélte, hogy rájött, elszánt volt. Nem hitte el, hogy a válaszok általában ott vannak, ahol maguk a kérdések felmerülnek, jelen esetben benne önmagában, mint a kék és vörös színű vér a testben.

Itt hagyta nekem az intelligens falakat. A kávézaccot néztem, és azon tűnődtem, hogy neki vajon milyen falai vannak.

- Apa, ugye ma megyünk a játszótérre? Megígérted.
- Persze, hogy megyünk, de időben jövünk vissza.
- De miért?
- Kis ajándékom, focimeccs lesz ma este, és haját is kell mosnod.